

De Salamander steekt uit het zand: „Je kunt heel goed de zware klinknagels zien.”

FOTO HIELKE BOOMSMA

Salamander steekt de kop weer op

Koen van Eijk
k.van.eijk@hollandmediacombinatie.nl

Castricum ■ Hij is er weer, De Salamander. Door de invloed van de wind en de stroming steekt het in 1910 voor de kust van Castricum gestrande schip de kop weer op.

Fervente strandgangers en natuurvorschers kennen De Salamander natuurlijk allang. Het schip is altijd een bekend verschijnsel geweest ten zuiden van het Castricumse strand ter hoogte van paal 45.

Bij laag water stak er een klein puntje boven zee uit, een klomp ijzer begroeid met algen. Onder water lag nog veel meer oud ijzer. Niet zonder gevaar, want je kon je er behoorlijk aan bezeren.

Ramschip

Maar nu openbaart zich een veel groter deel van dit voormalige Duitse 'ramschip', dat ook wel 'Panzerkanonenboot' werd genoemd en begin vorige eeuw dienst deed bij de verdediging van de mondingen van de rivieren Oder, Elbe en Weser.

„Soms zie je hem jaren niet en dan komt hij weer tevoorschijn”, zegt Hielke Boomsma, kenner van

het Castricumse strand- en duingebied. „Je kunt op sommige momenten het dek opklimmen. Uniek. Andere jaren is hij onder het zand bedekt. Volgend jaar kan hij zo weer verdwenen zijn.”

„Zie je wel, de zeespiegel zakt. Die stijgt helemaal niet”, zegt directeur Menno Twisk van het Castricumse Strandvondstenmuseum met een lach. „Die grap maakte de Bakkumse jutter Bert Zonneveld onlangs. Maar dat is natuurlijk onzin, het heeft niets met de zeespiegel te maken maar met zandverplaatsingen onder water. Zandbanken wandelen ook. Met tonnen tegelijk beweegt het zand zich langs de kust. Maar de grap is leuk, ik gebruik 'm altijd als zich strandbezoekers bij mij melden die De Salamander hebben gezien.”

Boomsma: „Door stromingen en wind is de zeebodem steeds aan veranderingen onderhevig. Zo heb ik laatst toevallig betonnen blokken gezien waar ze in de oorlog zeemijnen aan bevestigden. Die zie je misschien een keer in de twintig jaar.”

Klinknagels

Hij heeft foto's gemaakt van het wrak: „Je kunt heel goed de zware klinknagels zien en het dikke staal, de kromming van het dek en nog net boven water een stuk van de kajuit.” Een andere foto van hem toont duidelijk de contouren van

het schip.

Het Duitse ramschip, zo genoemd omdat het in staat was vijandige schepen te rammen, liep op 1 november 1910 vast op het strand. De Salamander zou in Dordrecht worden omgebouwd tot een zandzuiger. Een sleepboot van de firma Smit trok De Salamander vanuit Duitsland over de Noordzee richting de Zuid-Hollandse stad. Door slecht weer brak bij IJmuiden de sleepkabel. De sleepboot voer alleen de haven van IJmuiden binnen. Egmondse redders wisten de bemanning van De Salamander in veiligheid te brengen, maar het schip ging verloren.

Oud ijzer

Diverse pogingen om het schip te bergen mislukten. De laatste poging dateert van 1980. Toen zag het bedrijf Hofland Salvage er wel brood in. Het oud ijzer zou 175.000 gulden hebben opgebracht. Nog afgezien van de opbrengst van de twee bronzen lanceerinrichtingen. Hofland bouwde speciale, zelfontwikkelde machines voor de klus, maar moest opgeven na diverse pogingen.

Twisk: „Het is een vervelend wrak dat in de weg ligt. Je kunt je motor er op stuk varen. Veertig jaar geleden raakte het net van een garnalenkotter erin verstrikt en toen heeft die kotter zichzelf het strand op gesleurd. Dat schip was

Restanten van De Salamander.

FOTO COLLECTIE WERKGROEP OUD-CASTRICUM

De contouren van het schip in het strand.

FOTO HIELKE BOOMSMA

niet meer te redden. Naderhand is het logboek van de schipper op het strand gevonden. Omdat die man nog leefde, dachten we dat het mooi was om hem zijn boekje

terug te geven. Maar zijn zoon zei dat dat een slecht idee was. De jutters, dat waren zijn vijanden. Die hadden zijn schip geplunderd.”